

Aeschylus en de Golfoorlog

De Perzen van Peter Sellars

Iedere voorstelling van Peter Sellars is een pleidooi voor een politiek theater. Dat is opnieuw het geval met De Perzen.

Een stuk van meer dan tweeduizend jaar oud dat ook over de Golfoorlog gaat. Jan Goossens zag de voorstelling in Salzburg.

Salzburg, juni en juli 1993: na zeven jaar keert Peter Sellars terug naar het gesproken theater. In 1986 kwam er met zijn productie van *Ajax* een einde aan het experiment met het American National Theater in Wa-

Peter Sellars, *De Perzen* / Salzburger Festspiele/Ruth Wolz

shington dat onder zijn leiding stond. Nog maar eens ging het om een uiterst omstreden voorstelling en was de zaal zelden gevuld. Het geld was definitief op. Sellars' droom – de uitbouw van een Nationaal Theater dat, in de schaduw van het Witte

Huis, weer een centrale plaats in de Amerikaanse samenleving zou innemen, was voorbij. Volgens hem was het publiek niet bereid mee te gaan in zijn poging om met theater op radicale wijze aan politiek te doen, om van theater meer dan een *side issue* te maken. Hij concentreerde zich van dan af volledig op de opera. Nu is er *De Perzen*: de productie ging op 20 juli in première op het Festival van Salzburg en verhuisde in augustus voor tien dagen naar Edinburgh. In oktober loopt ze op Sellars' eigen Los Angeles' Festival, en daarna is ze nog te zien in Parijs en Berlijn.

De Perzen van Aeschylus

In tal van opzichten pikt Sellars met *De Perzen* de draad van *Ajax* terug op. Ook hier vormt een Griekse tragedie het uitgangspunt: met *De Perzen* won Aeschylus de eerste prijs op de stedelijke Dionysia in Athene in 472 v. Chr. Er is echter iets bijzonders aan de hand met dit stuk: niet enkel is het de oudste Griekse tragedie die ons werd overgeleverd, het is ook de enige tragedie die niet teruggrijpt op de verhaaltstof van de antieke mythen. Aeschylus heeft het hier over gebeurtenissen die zich nog geen tien jaar voordien afspeelden in Susa, de hoofdstad van Perzië. De held van het verhaal is Xerxes, koning van de Perzen; het thema zijn nederlaag tegen de Grieken in de zeeslag bij Salamis in 480 v. Chr., waaraan de

